

5. prednáška

Brno: Divadlo kjógen

kjogen.cz,

<https://www.facebook.com/groups/kjogen/?fref=ts>

<https://cs-cz.facebook.com/MaleDivadloKjogenu>

Sumidagawa

nie je to *mugennó* (vidinová hra), takže nie je rozdelená na dve dejstvá
je to *genzainó*, tj. realistická hra (bez duchov)
je to *monogurui nó*, tj. hra s „blaznením“: postava své utrpení promítá do tance
a zpěvu, v němž vyjadřuje svou tradéii

autor: Kanze Motomoasa (Zeamiho syn)

vystupuje tu *kokata* – dětská postava. Motomasa měl spor s otcem Zeamim, jestli by duch dítěte měl vystoupit nebo ne (tzv. *deru-denai giron*). Zeami byl za jenom představu zjevení (*denai*), ale Motomasa se klonil k realističtějšímu řešení – že ducha dítěte skutečně zahraje *kokata*. Dodnes se inscenace *Sumidagawa* liší v tom, jak tento motiv řeší.

Buddhistická modlitba *Namu Amida bucu* má důležité místo

najznámejší ná, v Japonsku aj v zahraničí, zrejme aj kvôli všeobsiahlej téme lásky matky k dieťaťu

kvôli intenzívnemu prežívaniu smútku a zármutku bola táto ná v dobe edo (1600-1867) zakázaná v cisárskom aj v šógunskom paláci.

Motomasova *Sumidagawa* inšpirovala nespočet ďalších prepracovaní v rozličných žánroch rozprávačstva aj divadla (tzv. „*sumidagawa-mono*“): najznámejším prepracovaním je *džóruri* od dramatika m. Čikamacu Monzaemon (po r. 1700), ktorá bola vzápätí adaptovaná aj pre *kabuki* (v prípade zájmu viz studii:

RUMÁNEK, Ivan. 2017. “Nō *Sumidagawa* and Jōruri *Futago Sumidagawa*: Genesis of a Story and of a Genre”. *Studia Orientalia Slovaca* (Bratislava) 2017, 16/2: 107-139. ISSN 1336-3786.

(na ISu).)

Na Západe najznámejšie prepracovanie: v 1960. rokoch Benjamin Britten: *Curlew River* (v Anglicku).

Rozdiel medzi hrami *Acumori* a *Sumida*:

zdroj:

Příběh rodu Taira – není přímý zdroj, jenom „údajná pověst“

mugen nó – genzai nó

Sumidagawa je klasickým příkladem monogurui nó

Sumidagawa – dětský herec *kokata*: *deru-denai giron*

Podrobněji o vývoji post-klasické nó – v případě zájmu viz studii:

RUMÁNEK, Ivan. 2015. “Developments In Post-Classical Nō (1500 - 1700).” *Encounters with Japan. Japanese Studies in the Visegrad Four Countries*, edited by Melinda Papp (Pappová), 135-166. Budapest: Eötvös University Press (Eötvös Loránd University). ISBN 978-963-284-610-1. (na ISu).

Další vývoj kolem roku 1600

-vznik loutkového divadla *džóruri*

-nó se stává *šikigaku* - oficiálním uměním reprezentujícím edoský šógunát

-Izumo-no Okuni v Kjótu tancuje tanec kabuki-odori, ve kterém se náboženský motiv (modlitba *Namu Amida bucu*) kombinuje se scénkami ze zábavných lokálů. Víme o tom díky čtveřici ilustrovaných rukopisů z doby kolem 1620 (v případě zájmu viz studii: RUMÁNEK, Ivan. 2015. "Analysis of Okuni Sōshi as Sources of the Earliest Kabuki." *The SOAS Journal of Postgraduate Research* 8/2015 (London): 1-21. (na ISu).)

Japonský televizní seriál *Izumo no Okuni* se snaží prakticky zrekonstruovat možnou podobu tohoto tance – viz na ISu „Izumo no Okuni- 5. část jp TV seriálu“, úseky: 5.35-8.16

36.00 – 38.50 *Namu Amidabucu* a jako Okuni ztvárňuje mužskou postavu, a následně tzv. *kabukiuta* „kabukiové písničky“.

V průběhu 17. století se složitým procesem vyvine z tohoto *kabuki-odori* zcela nový žánr hereckého divadla, který se bude nazývat ***kabuki***.